

На основу члана 61. став 2. и члана 239. Закона о ваздушном саобраћају („Службени гласник РС”, бр. 73/10, 57/11, 93/12, 45/15 и 66/15 - др. закон),
Директор Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије доноси

ПРАВИЛНИК **о пружању услуга трагања за ваздухопловом и спасавања лица**

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет Правилника

Члан 1.

Овим правилником се прописује пружање услуга трагања за ваздухопловом и спасавања лица у цивилном ваздухопловству.

Одредбе овог правилника се не односе на начин на који се обавља трагање за војним ваздухопловима и спасавање лица из тих ваздухоплова.

Значење израза

Члан 2.

Поједини изрази који се користе у овом правилнику имају следеће значење:

1) *ваздухоплов у нужди* је посебно стање ваздухоплова у коме постоји основана сумња да ваздухоплову и лицима у њему прети озбиљна и непосредна опасност, као и да ваздухоплову треба пружити неодложну помоћ, а још не постоји могућност да се одреди да ли је дошло до догађаја, озбиљне незгоде или удеса;

2) *догађај* је оперативни прекид, квар, грешка или друго неправилно стање које утиче или је могло да утиче на безбедност лета, али које није довело до удеса или озбиљне незгоде;

3) *зона трагања* је подручје одређено од стране спасилачко-координационог центра Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије које треба претражити и које може бити подељено у неколико мањих зона у циљу додељивања посебних задатака учесницима који су укључени у операцију трагања и спасавања;

4) *јединица за пружање услуга у ваздушном саобраћају (ATS јединица) (Air traffic services unit, ATS unit)* је општи назив који може да упућује на јединице које пружају услугу контроле летења, услугу информисања ваздухоплова у лету, услугу узбуњивања или саветодавну услугу;

5) *координатор на месту догађаја (On-Scene Coordinator, OSC)* је учесник у операцији трагања и спасавања коме је спасилачко-координациони центар Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије доделио привремену дужност координације учесника и извештавања спасилачко-координационог центра о ситуацији у зони трагања и на месту догађаја;

6) *координатор операције трагања и спасавања (SAR Mission Coordinator, SMC)* је дежурно лице у спасилачко-координационом центру Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије коме је привремено додељена дужност покретања и координације операције трагања и спасавања;

7) *област трагања и спасавања (Search and rescue region, SRR)* је простор дефинисаних димензија у којем се обезбеђују услуге трагања и спасавања, у складу са регионалним планом за ваздушну пловидбу (*RANP*);

8) *озбиљна незгода* је догађај који обухвата околности које указују да је постојала велика вероватноћа да дође до удеса, а повезан је са коришћењем ваздухоплова, који се, у случају ваздухоплова са посадом, догодио од тренутка када се неко лице укрца у ваздухоплов са

намером да обави лет до тренутка када се сва лица искрцају из ваздухоплова или, у случају ваздухоплова без посаде, који се догодио од тренутка када је ваздухоплов спреман за покрет у циљу лета до тренутка када се ваздухоплов потпуно заустави на крају лета и када се угаси основна погонска група;

9) *оперативни план* је документ који садржи оперативне процедуре, мере и поступке које спасилачко-координациони центар примењује у операцијама трагања и спасавања;

10) *операција трагања и спасавања* је операција у цивилном ваздухопловству спроведена од стране спасилачко-координационог центра која обухвата мере и поступке који се предузимају да би се пронашло место удеса ваздухоплова, спасила лица која су повређена у удесу или која је удес довео у опасност, пружила им се прва медицинска помоћ и она збринула на безбедно место;

11) *радио-предајници за случај нужде (Distress radio beacons)* су предајници који служе за откривање и праћење позиције ваздухоплова, бродова и људи у нужди и могу бити ваздухопловни (*Emergency Locator Transmitter, ELT*), пловни (*Emergency Position Indicating Radio Beacon, EPIRB*) и лични (*Personal Locator Beacon, PLB*) радио-предајници;

12) *регионални план за ваздушну пловидбу (Regional Air Navigation Plan, RANP)* је документ Међународне организације цивилног ваздухопловства (*ICAO*) који садржи детаљне информације у вези средстава, услуга и процедура потребних за међународну ваздушну пловидбу у оквиру одређеног географског подручја;

13) *удес у ваздушном саобраћају* је догађај у вези са коришћењем ваздухоплова, када је у питању ваздухоплов са посадом, који се догодио од тренутка када се неко лице укрца у ваздухоплов са намером да обави лет до тренутка када се сва лица искрцају из ваздухоплова или, у случају ваздухоплова без посаде, који се догодио од тренутка када је ваздухоплов спреман за покрет у циљу лета до тренутка када се ваздухоплов потпуно заустави на крају лета и када се угаси основна погонска група, при чему је настала било која од следећих последица:

- смрт или тешка телесна повреда лица услед боравка у ваздухоплову, директног контакта са било којим делом ваздухоплова, укључујући и делове који су се одвојили од ваздухоплова, или услед директне изложености издувном млазу млазног мотора, изузев када су смрт и тешка телесна повреда наступили као последица природних узрока, самоповређивања, или су их проузроковала друга лица или када су смрт и тешка телесна повреда задесиле следеће путнике који су се скривали изван делова који су доступни путницима и посади,

- оштећење ваздухоплова, отказ његове структуре који негативно делује на јачину структуре или карактеристике лета ваздухоплова или захтева већу поправку или замену оштећене компоненте, изузев отказа или оштећења мотора, када је оштећење ограничено на један мотор (укључујући његове капотаже или агрегате) или, изузев оштећења елиса, крајева крила, антена, сонди, лопатица, гума, кочница, точкова, аеродинамичне оплоте, панела, врата стајног трапа, ветробрана, оплоте ваздухоплова (као што су мала удубљења или мали отвори) или мањих оштећења на лопатицама главног ротора или на лопатицама репног ротора, стајног трапа и оних оштећења која су настала дејством града или ударом птица (укључујући и рупе на радарској куполи),

- ваздухоплов је нестао или му није могуће прићи;

14) *услуга узбуњивања* је услуга која се пружа у сврху обавештавања надлежних организација о ваздухоплову коме је потребно покретање операције трагања и спасавања и пружања помоћи тим организацијама, ако је то потребно;

15) *фаза неизвесности (Uncertainty phase, INCERFA)* је ситуација у којој постоји неизвесност у погледу безбедности ваздухоплова и лица у њему;

16) *фаза опасности (Distress Phase, DETRESFA)* је ситуација у којој постоји основана сумња да ваздухоплову и лицима у њему прети озбиљна и непосредна опасност или да ваздухоплову треба пружити неодложну помоћ;

17) фаза узбуне (*Alert Phase, ALERFA*) је ситуација у којој постоји опасност за безбедност ваздухоплова и лица у ваздухоплову.

II. ОРГАНИЗАЦИЈА И УПРАВЉАЊЕ СИСТЕМОМ ТРАГАЊА И СПАСАВАЊА

Систем трагања и спасавања

Члан 3.

Систем трагања и спасавања организује и њиме управља Директорат цивилног ваздухопловства Републике Србије (у даљем тексту: Директорат) преко спасилачко-координационог центра.

Систем трагања и спасавања организује се у циљу ефикасног примања, потврђивања и преношења информација о ваздухоплову у нужди, координације и спровођења операција трагања и спасавања и осталих активности везаних за трагање и спасавање.

Систем трагања и спасавања се организује тако да буде доступан 24 сата на дан, током целе године.

Оперативни план

Члан 4.

Директорат доноси оперативни план о спровођењу операција трагања и спасавања са оперативним процедурама, мерама и поступцима спасилачко-координационог центра у операцијама и активностима везаним за трагање и спасавање, укључујући и оперативне процедуре за ангажовање учесника у операцијама трагања и спасавања.

Директорат ажурира податке из оперативног плана о спровођењу операција трагања и спасавања и у случају њихове промене о томе обавештава остале учеснике у систему трагања и спасавања.

Спасилачко-координациони центар

Члан 5.

Спасилачко-координациони центар је организациона јединица Директората која, у оквиру дефинисане области трагања и спасавања, непосредно обавља послове којима се обезбеђује пружање услуга трагања и спасавања.

Директорат може да организује и помоћни (привремени) спасилачко-координациони центар, када је то условљено специфичностима операције трагања и спасавања, као и разлозима рационалности и ефикасности поступања у конкретној операцији трагања и спасавања.

Послови спасилачко-координационог центра

Члан 6.

Спасилачко-координациони центар обавља следеће послове:

1) прима и процењује информације о ваздухоплову у нужди, доноси одлуку о покретању операције трагања и спасавања и оперативно спроводи и координира операције трагања и спасавања;

2) обавља комуникацију, кооперацију и координирање рада са субјектима који имају споразум о сарадњи са Директоратом у области трагања и спасавања, као и са службама трагања и спасавања суседних држава и њиховим спасилачко-координационим центрима;

3) учествује у међународним организацијама и програмима из области трагања и спасавања;

4) израђује предлог плана и програма организовања трагања и спасавања у цивилном ваздухопловству, као и предлоге других докумената који се доносе у циљу унапређења у области трагања и спасавања у Републици Србији;

5) води и ажурира базу података о радио-предајницима за случај нужде;

б) предлаже, припрема, организује и спроводи вежбе у области трагања и спасавања на националном и међународном нивоу;

7) учествује, по потреби, у другим видовима пружања помоћи који не представљају трагање и спасавање.

Учесници у трагању и спасавању

Члан 7.

У спровођењу операција трагања и спасавања могу да се ангажују и други субјекти у складу са законом којим се уређује ваздушни саобраћај и прописом којим се уређује начин на који се ангажују учесници у трагању за ваздухопловом и спасавању лица.

Учесници у трагању и спасавању из става 1. овог члана се ангажују на основу споразума о пружању услуга трагања и спасавања које са њима закључује Директорат и којима се дефинишу људски и материјални ресурси који се стављају на располагање спасилачко-координационом центру за спровођење операција трагања и спасавања, као и за помоћ и подршку тим операцијама.

Извештавање

Члан 8.

У току операције трагања и спасавања учесници који су ангажовани за потребе спровођења те операције сачињавају извештаје о свим околностима у зони трагања, као и о накнадним променама тих околности.

Извештаји учесника укључених у операције трагања и спасавања достављају се путем свих расположивих средстава веза спасилачко-координационом центру, који даље те извештаје разматра и анализира, ради координације спровођења операције трагања и спасавања.

Ради достављања информација о одређеном догађају у операцији трагања и спасавања спасилачко-координационим центрима, помоћним спасилачко-координационим центрима и осталим учесницима који су укључени у операције трагања и спасавања, спасилачко-координациони центар користи обрасце извештавања из Прилога 1, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Спровођење обука и вежби

Члан 9.

Спасилачко-координациони центар и сви учесници у трагању и спасавању редовно спроводе обуку лица која учествују у трагању и спасавању и учествују у заједничким обукама и вежбама провере спремности за операције трагања и спасавања.

Спровођење обука и заједничких и координисаних вежби врши се по плану и програму који доноси Директорат у складу са прописом о начину на који се ангажују учесници у трагању и спасавању и међународним стандардима и препорученом праксом из области трагања и спасавања.

Радио-предајници за случај нужде

Члан 10.

Спасилачко-координациони центар води базу података о радио-предајницима за случај нужде која се формира на основу пријава радио-предајника од стране власника или корисника радио-предајника или као резултат примене прописа о обезбеђивању континуиране пловидбености ваздухоплова и прописа о обављању јавног авио-превоза.

У случају било које промене у вези са радио-предајником власник или корисник радио-предајника о томе обавештава спасилачко-координациони центар, ради ажурирања базе података.

Област трагања и спасавања

Члан 11.

Трагање и спасавање се спроводи у дефинисаној области трагања и спасавања која обухвата територију Републике Србије, а може да обухвати и територију која је дефинисана међународним уговорима који обавезују Републику Србију.

У дефинисаној области трагања и спасавања систем трагања и спасавања се спроводи на начин који је предвиђен овим правилником, као и у складу са међународним стандардима и препорученом праксом из Анекса 12 Чикашке конвенције, који су доступни на званичној интернет страници Међународне организације цивилног ваздухопловства (*ICAO*).

Сарадња на пословима трагања и спасавања

Члан 12.

У складу са потврђеним међународним уговором и на позив тела суседне државе које је надлежно за трагање и спасавање, спасилачко-координациони центар може да обавља, делимично или у целини, услуге трагања и спасавања и у области трагања и спасавања те суседне државе.

У складу са потврђеним међународним уговором и на позив спасилачко-координационог центра, телу надлежном за трагање и спасавање суседне државе могу бити поверене, делимично или у целини, услуге трагања и спасавања у Републици Србији.

Међународни *Cospas-Sarsat* програм

Члан 13.

Међународни *Cospas-Sarsat* програм је сателитски систем трагања и спасавања који детектује сигнале са радио-предајника за случај нужде и доступне информације о детекцији прослеђује спасилачко-координационом центру, ако је радио-предајник активиран у дефинисаној области трагања и спасавања Републике Србије или се налази у бази радио-предајника коју води спасилачко-координациони центар.

Међународни *Cospas-Sarsat* програм обезбеђује информације које се односе на могући тип узбуне, идентификацију радио-предајника и одређивање координата радио-предајника, као и на додатне информације ако се радио-предајник налази у бази радио-предајника из става 1. овог члана или у *Cospas-Sarsat* бази радио-предајника.

Спасилачко-координациони центар је именовани контакт Републике Србије за добијање информација за узбуњивање од стране Међународног *Cospas-Sarsat* програма и као такав је публикован у Зборнику ваздухопловних информација и одговарајућим међународним документима.

III. СИСТЕМ УЗБУЊИВАЊА

Извори узбуњивања

Члан 14.

Надлежне јединице за пружање услуга у ваздушном саобраћају (*ATS* јединице) су примарни извор узбуњивања за могуће покретање операција трагања и спасавања и прикупљање потребних информација о ваздухоплову који се налази у нужди.

По проглашењу једне од фаза узбуњивања *ATS* јединице обавештавају о томе спасилачко-координациони центар.

ATS јединице пружају услуге узбуњивања:

- 1) свим ваздухопловима којима је обезбеђена услуга контроле летења;
- 2) у мери у којој је то изводљиво, свим другим ваздухопловима који су поднели план лета или су на неки други начин познати *ATS* јединицама;

3) сваком ваздухоплову за који се зна или се верује да се над њим врше радње незаконитог ометања.

Остали извори узбуњивања спасилачко-координационог центра када се ваздухоплов налази у нужди су:

- 1) Међународни *Cospas-Sarsat* програм;
- 2) други ваздухоплови у лету;
- 3) авио-превозиоци, аеро клубови и ваздухопловне организације;
- 4) оператери аеродрома;
- 5) органи државне управе и локалне самоуправе;
- 6) остали пружаоци услуга у ваздушној пловидби;
- 7) породица путника из ваздухоплова;
- 8) непосредни сведоци.

Надлежност за проглашење узбуне и покретање операција трагања и спасавања

Члан 15.

Проглашење узбуне је у надлежности спасилачко-координационог центра или надлежне *ATS* јединице, у зависности од тога ко је у могућности да прикупи све релевантне информације и процени неопходност проглашења узбуне.

Надлежне *ATS* јединице без одлагања прослеђују спасилачко-координационом центру сваку информацију у случају догађаја, озбиљне незгоде или удеса у цивилном ваздухопловству.

Након проглашења узбуне од стране надлежне *ATS* јединице, спасилачко-координациони центар процењује узбуну и, ако је потребно, покреће операцију трагања и спасавања.

Обавезе осталих извора у поступку узбуњивања

Члан 16.

Остали извори узбуњивања из члана 14. став 4. овог правилника, одмах по сазнању да се неки ваздухоплов налази у нужди, непосредно достављају информације спасилачко-координационом центру путем свих могућих и расположивих средстава веза или посредством надлежних јединица министарства надлежног за унутрашње послове.

Фазе узбуњивања

Члан 17.

Фазе узбуњивања су: фаза неизвесности (*INCERFA*), фаза узбуне (*ALERFA*) и фаза опасности (*DETRESFA*).

Фазе узбуњивања из става 1. овог члана се не морају проглашавати наведеним редоследом.

Максимално време за почетак фаза узбуњивања из става 1. овог члана наведено је у Прилогу 2, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Фаза неизвесности (*INCERFA*)

Члан 18.

Надлежна *ATS* јединица проглашава фазу неизвесности (*INCERFA*) у следећим случајевима:

1) ако није успостављена комуникација са посадом ваздухоплова у периоду од 30 минута од тренутка кад се очекивало успостављање комуникације или од времена првог неуспелог покушаја успостављања комуникације, у зависности од тога шта је наступило раније; или

2) ако ваздухоплов није слетео 30 минута после предвиђеног времена доласка које је последње јављено или које је прорачунато од стране надлежне *ATS* јединице, у зависности од

тога шта је наступило касније, осим у случајевима кад не постоји сумња у безбедност ваздухоплова и путника.

Фаза узбуне (ALERFA)

Члан 19.

Надлежна *ATS* јединица проглашава фазу узбуне (*ALERFA*) у следећим случајевима:

- 1) после фазе неизвесности, ако нису успели даљи покушаји успостављања комуникације са посадом ваздухоплова или ако нису успели сви покушаји да се добију информације о ваздухоплову из релевантних извора; или
- 2) ако ваздухоплов коме је одобрено слетање није слетео у року од пет минута од предвиђеног времена слетања, а комуникација са посадом ваздухоплова није обновљена; или
- 3) ако је примљена информација која указује да је оперативна способност ваздухоплова умањена, али не у мери да је извесно принудно слетање, осим ако постоје докази који смањују сумњу да је угрожена безбедност ваздухоплова и путника; или
- 4) ако се зна или се верује да је ваздухоплов предмет радњи незаконитог ометања.

Фаза опасности (DETRESFA)

Члан 20.

Надлежна *ATS* јединица проглашава фазу опасности (*DETRESFA*) у следећим случајевима:

- 1) после фазе узбуне, ако нису успели даљи покушаји успостављања комуникације и ако нису успели свеобухватнији покушаји да се добију информације, што указује на вероватноћу да је ваздухоплов у нужди; или
- 2) ако се претпоставља да је гориво у ваздухоплову потрошено или није довољно да ваздухоплов безбедно слети; или
- 3) ако је примљена информација која указује да је умањена оперативна способност ваздухоплова у мери да је извесно принудно слетање; или
- 4) ако је примљена информација или се верује да је ваздухоплов покушао или покушава принудно да слети, осим ако се верује да ваздухоплов и путници нису озбиљно и непосредно угрожени и не захтевају неодложну помоћ; или
- 5) ако је примљена информација од стране очевидаца о паду ваздухоплова или је регистрован сигнал за навођење са радио-предајника за случај нужде.

Садржај извештаја *ATS* јединице

Члан 21.

Извештај који надлежна *ATS* јединица доставља спасилачко-координационом центру садржи следеће податке:

- 1) ознаку фазе узбуњивања (*INCERFA*, *ALERFA* или *DETRESFA*);
- 2) назив организације и име лица које непосредно доставља извештај;
- 3) природу стања нужде;
- 4) значајне податке из плана лета;
- 5) *ATS* јединицу која је последња успоставила контакт са ваздухопловом, време и средства која су коришћена;
- 6) последњи извештај о позицији и начин на који је она утврђена;
- 7) боју и карактеристичне ознаке ваздухоплова;
- 8) податке о опасном терету;
- 9) предузете акције;
- 10) број лица у ваздухоплову;
- 11) опрему за спасавање у ваздухоплову;

12) друге значајне напомене.

Поред извештаја из става 1. овог члана, надлежна *ATS* јединица сукцесивно доставља спасилачко-координационом центру и:

1) све корисне додатне информације, као што су записи радио-веза између надлежне *ATS* јединице и пилота, радарски записи, као и остале доступне информације које могу утицати на ток спровођења операција трагања и спасавања; и

2) информацију о престанку стања нужде.

IV. ОПЕРАЦИЈА ТРАГАЊА И СПАСАВАЊА

Мере које предузима спасилачко-координациони центар

Члан 22.

Одмах по пријему информације надлежне *ATS* јединице о ваздухоплову у нужди, спасилачко-координациони центар процењује такву информацију како би могао да одреди степен мера и поступака који треба да се предузму како би се пронашло место удеса ваздухоплова, спасила лица која су повређена у удесу или која је удес довео у опасност, пружила им се прва медицинска помоћ и она збринула на безбедно место.

Када прими информацију о могућем постојању ваздухоплова у нужди из других извора, спасилачко-координациони центар спроводи одговарајућу проверу, одређује којој фази узбуњивања одговара дата ситуација и покреће одговарајући систем мера и поступака потребних за операцију трагања и спасавања.

Проверу и процену свих информација, без обзира на извор узбуњивања, спасилачко-координациони центар предузима по утврђеним процедурама и то у односу на сваки извор добијања информације.

Сваку добијену информацију о ваздухоплову у нужди спасилачко-координациони центар сматра веродостојном, све док се другачије не установи.

Оперативне мере након проглашења фазе неизвесности (*INCERFA*)

Члан 23.

Након проглашења фазе неизвесности (*INCERFA*) спасилачко-координациони центар предузима следеће мере:

- 1) одређује координатора операције трагања и спасавања (*SMC*);
- 2) проверава примљене информације, ако је потребно;
- 3) блиско сарађује са надлежним *ATS* јединицама;
- 4) прикупља све релеватне податке о ваздухоплову, посади, рути, аеродрому поласка и доласка, као и метеоролошке податке;
- 5) води комуникациону потрагу.

Оперативне мере након проглашења фазе узбуне (*ALERFA*)

Члан 24.

Након проглашења фазе узбуне (*ALERFA*) спасилачко-координациони центар предузима следеће мере:

- 1) ставља у стање приправности све потребне учеснике за евентуално ангажовање у операцији трагања и спасавања;
- 2) наставља са потребним активностима из фазе неизвесности, односно предузима мере из члана 23. овог правилника ако проглашењу фазе узбуне није претходила фаза неизвесности;
- 3) процењује примљене информације и наставља прикупљање додатних информација од осталих извора;
- 4) тражи додатне информације од надлежних *ATS* јединица;

5) процењује нове информације које се односе на: стање ваздухоплова, временске услове, терен, комуникацију, последњу познату позицију, последње комуникације остварене путем радио-везе, оператера ваздухоплова;

6) обавештава оператера ваздухоплова о насталој ситуацији;

7) мапира релевантне информације како би се одредила вероватна позиција ваздухоплова;

8) започиње планирање операције трагања и спасавања;

9) тражи асистенцију надлежних *ATS* јединица за:

(1) прослеђивање инструкција и информација ваздухоплову у нужди или ваздухоплову који је пријавио нужду;

(2) информисање ваздухоплова у близини опасности о природи узбуне;

(3) извештавање спасилачко-координационог центра о свакој промени стања ваздухоплова који је у могућој нужди.

Оперативне мере након проглашења фазе опасности (*DETRESFA*)

Члан 25.

Након проглашења фазе опасности (*DETRESFA*) спасилачко-координациони центар предузима следеће мере:

1) покреће операцију трагања и спасавања која обухвата ангажовање свих учесника и средстава који могу да допринесу ефикаснијој операцији;

2) наставља са потребним активностима из фазе узбуне, односно предузима мере из члана 24. овог правилника ако проглашењу фазе опасности није претходила фаза узбуне;

3) одређује могућу позицију ваздухоплова, степен извесности ове позиције и одређује зону трагања;

4) сачињава план операције трагања и спасавања;

5) ако у операцији трагања и спасавања учествују два или више учесника на земљи или у ваздуху, координатор операције трагања и спасавања (*SMC*) одређује једног од учесника за координатора на месту догађаја (*OSC*);

6) обавештава оператера ваздухоплова о развоју ситуације;

7) обавештава спасилачко-координационе центре суседних држава, ако је потребно и њихово ангажовање;

8) наставља прикупљање информација, а ако добије додатне информације о узбуни из других извора, обавештава надлежне *ATS* јединице;

9) тражи асистенцију надлежних *ATS* јединица за:

(1) упућивање захтева ваздухопловима у близини да прате радио-фреквенцију ваздухоплова у нужди и радио-предајника за емитовање позиције у случају нужде;

(2) пружање помоћи ваздухоплову у нужди, ако је могуће;

(3) обавештавање спасилачко-координационог центра о развоју ситуације;

10) прослеђује информације у вези операције трагања свим учесницима операције трагања и спасавања;

11) извештава надлежне субјекте о фази узбуњивања.

Спасилачко-координациони центар у свом оперативном приручнику утврђује ближе детаље оперативних мера које предузима у свим фазама узбуњивања.

Прослеђивање информација

Члан 26.

Након проглашења фазе узбуне (*ALERFA*) или фазе опасности (*DETRESFA*) спасилачко-координациони центар прослеђује информацију о могућем постојању ваздухоплова у нужди

другим надлежним органима, како би они били стављени у стање приправности за евентуално ангажовање у операцији трагања и спасавања.

Након добијене потврде о удесу или озбиљној незгоди цивилног ваздухоплова, спасилачко-координациони центар прослеђује ту информацију Центру за истраживање несрећа у саобраћају, у складу са законом који уређује истраживање несрећа у ваздушном саобраћају.

Обавештавање јавности

Члан 27.

О току и начину спровођења операције трагања и спасавања Директорат обавештава јавност.

Привремена обустава операције трагања и спасавања

Члан 28.

Операција трагања и спасавања може да буде привремено обустављена (суспендована) у случајевима ако су:

- 1) све додељене зоне трагања темељно претражене и испитане;
- 2) све могуће локације истражене;
- 3) сва одговарајућа средства за добијање информација о локацији ваздухоплова или путника у ваздухоплову искоришћена и испитана;
- 4) све претпоставке и прорачуни коришћени у операцији трагања поново прегледани.

Одлуку о привременој обустави операције трагања и спасавања доноси спасилачко-координациони центар уз сагласност директора Директората.

У одлуци из става 2. овог члана одређује се и време настављања операције трагања и спасавања.

Спасилачко-координациони центар је дужан да о привременој обустави операције трагања и спасавања одмах обавести све учеснике ангажоване у тој операцији.

Завршетак операције трагања и спасавања

Члан 29.

Одлука о завршетку операције трагања и спасавања се доноси:

- 1) ако је добијена информација да се ваздухоплов због кога је покренута операција трагања и спасавања не налази више у нужди; или
- 2) ако је добијена и потврђена информација да је ваздухоплов због којег је покренута операција трагања и спасавања пронађен и путницима је указана помоћ; или
- 3) ако током фазе опасности спасилачко-координациони центар, уз консултације са учесницима у операцији трагања и спасавања, утврди да не постоји никаква вероватноћа да су путници и посада преживели и да би наставак операције трагања и спасавања био без значајних изгледа за успех.

У случајевима из става 1. тач. 1) и 2) овог члана, одлуку о завршетку операције трагања и спасавања самостално доноси спасилачко-координациони центар, а у случају из става 1. тачка 3) овог члана одлука се доноси уз сагласност директора Директората.

Спасилачко-координациони центар је дужан да о завршетку операције трагања и спасавања без одлагања обавести све учеснике ангажоване у операцији.

V. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ
Ступање Правилника на снагу
Члан 30.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Бр. 6/2-01-0020/2015-0003

У Београду, 15. октобра 2015. године

Директор

Мирјана Чизмаров

Образац извештавања 1.

SITREP - Извештај о ситуацији

Извештаји о ситуацији (*SITREP*) користе се као начин преношења информација за одређени догађај у операцији трагања и спасавања.

Спасилачко-координациони центар користи *SITREP* у циљу достављања информација другим спасилачко-координационим центрима, помоћним (привременим) спасилачко-координационим центрима и осталим учесницима који су укључени у операције трагања и спасавања, када се тражи ангажовање или приправност за ангажовање учесника трагања и спасавања.

Координатор на месту догађаја (*OSC*) користи *SITREP* с циљем информисања координатора операција трагања и спасавања (*SMC*) о ситуацији у зони трагања и на месту догађаја.

Спасилачке јединице користе *SITREP* у циљу информисања спасилачко-координационог центра о напредовању операције.

SITREP извештаји који су састављени од стране координатора операције трагања и спасавања (*SMC*) обично садрже преглед информација примљених од координатора на месту догађаја (*OSC*).

Први *SITREP* извештаји морају да се пошаљу чим неки од детаља о могућем постојању ваздухоплова у нужди постану јасни и не би их требало непотребно одлагати чекањем на потврду свих детаља о удесу или озбиљној незгоди. Следећи *SITREP* извештај треба послати чим се прикупе остале релевантне информације. Информације које су већ послате не треба понављати.

У току дуготрајних операција, *SITREP* извештај са знаком „нема промене” треба слати у интервалима од око три сата, да се примаоци увере да им ништа није промакло.

За догађај у операцији трагања и спасавања који за последицу има загађење или претњу од загађења околине, орган управе надлежан за заштиту животне средине треба да буде један од прималаца информација са *SITREP*.

SITREP је међународно прихваћен формат извештаја који се користи у прослеђивању информација између спасилачко-координационих центара, коришћењем стандардних кодова.

SITREP се сачињава у краткој и у пуној форми извештаја.

По одлуци о завршетку трагања и спасавања издаје се финални *SITREP*, као потврда о истом.

КРАТКА ФОРМА ИЗВЕШТАЈА - се користи када се хитно преносе битни подаци, приликом захтева за пружање помоћи или за обезбеђивање почетне информације о догађају и у њој су садржане следеће информације:

ТИП ХИТНОСТИ: (опасност / хитност);
 ДАТУМ И ВРЕМЕ: (*UTC* или локално време);
 КО УПУЋУЈЕ *SITREP*: (унети ко упућује извештај, назив организације или име лица које упућује извештај);
 КОМЕ ЈЕ УПУЋЕН: (унети коме се упућује извештај);
SAR SITREP (БРОЈ): (сваки *SITREP* мора да буде нумерисан у низу)
 А. ПОДАЦИ О ВАЗДУХОПЛОВУ У НУЖДИ (тип/регистарска ознака/позивни знак, држава);

- V. ПОЗИЦИЈА (локација, координате-географска дужина и ширина);
C. СИТУАЦИЈА (природа несреће/хитност поступања, датум/време, додатне информације: ватра, судар, медицинска помоћ);
D. БРОЈ ЛИЦА
E. ЗАХТЕВ ЗА ПОМОЋ (опис захтева за помоћ);
F. СКЦ КОЈИ КООРДИНИРА ОПЕРАЦИЈОМ ТРАГАЊА И СПАСАВАЊА

ПУНА ФОРМА ИЗВЕШТАЈА - користи се када се прослеђују опширније и ажуриране информације током операције трагања и спасавања и садржи следеће појединости:

- G. ОПИС СИТУАЦИЈЕ (физички опис, власник/корисник, терет који је превожен, лет из/за, опрема за спасавање у ваздухоплову);
H. ВРЕМЕНСКЕ ПРИЛИКЕ НА МЕСТУ ДОГАЂАЈА (ветар, видљивост, температура ваздуха, прекривеност облака/висина базе облака, барометарски притисак);
I. ПРЕТХОДНО ПРЕДУЗЕТЕ РАДЊЕ (од ваздухоплова у нужди или СКЦ)
J. ЗОНА ТРАГАЊА (по плану СКЦ)
K. ИНСТРУКЦИЈЕ ЗА КООРДИНАЦИЈУ (одређен координатор на месту догађаја - OSC, учесници који учествују у операцији трагања и спасавања, комуникација)
L. ДАЉИ ПЛАНОВИ
M. ДОДАТНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ (укључујући време завршетка операције трагања и спасавања)

ПОТПИС _____

Образац извештавања 2.

ИЗВЕШТАЈ СПАСИЛАЧКО-КООРДИНАЦИОНОГ ЦЕНТРА О ОПЕРАЦИЈИ ТРАГАЊА И СПАСАВАЊА

Извештај

_____ (Дан/месец/година)

_____ (Време - UTC)

1. Фаза узбуњивања: *INCERFA* *ALERFA* *DETRESFA*

2. Организација или лице које је пријавило догађај:

Име: _____

Занимање: _____

Кућна адреса: _____

Телефон: _____

Адреса на послу: _____

Телефон: _____ Факс: _____

Имена и адресе сведока: _____

3. Природа и место догађаја: _____

Време опажања догађаја: _____

Локација посматрача догађаја: _____

4. Битне информације из плана лета:

Регистрација ваздухоплова: _____ Тип: _____

Врста навигационе опреме: _____

Тачка полетања: _____ Време: _____

UTC

Очекивана рута: _____

Брзина крстарења: _____ Планирана дестинација: _____

Предвиђено време доласка (*ETA*): _____

UTC

Алтернативни аеродром(и) / могући алтернативни аеродром(и): _____

Трајање лета (*endurance*): _____

Трајање лета на последњој познатој позицији: _____

Радио за узбуну / *ELT*: _____

Опрема за преживљавање: _____

Боја и карактеристичне ознаке: _____

Власник или оператер: _____

5. Комуникације

RTF _____

(позивни знак)

SELCAL _____

(број)

Последња комуникација обављена у _____ од _____
(UTC) (станица)

_____ на _____
(фреквенција)

6. Извештај о последњој познатој позицији

Место: _____ Време: _____
(UTC)

Дефинисан: _____

7. Претходно предузета акција од стране локалних служби: _____

8. Врста и количина залиха за преживљавање које треба доставити (ако је потребно): _____

9. Лица у ваздухоплову:

Имена: Пилот: _____

Посада: _____

Путници: _____

Други: _____

Број: Неповређених: _____

Повређених: _____

Жртве: _____

Укупно: _____

10. Временски услови у рејону у коме се догодила несрећа, сходно добијеној информацији:

11. Предузете активности СКЦ по добијеној информацији:

Извештај саставио: _____

Образац извештавања 3.

ПРЕТПОЛЕТНИ ИЗВЕШТАЈ СКЦ СПАСИЛАЧКИМ ВАЗДУХОПЛОВИМА

ПРЕТПОЛЕТНИ ИЗВЕШТАЈ СКЦ СПАСИЛАЧКИМ ВАЗДУХОПЛОВИМА					
Спасилачки ваздухоплов:					
Датум:					
Тип и број ваздухоплова		Јединица		Вођа ваздухоплова	
Опис природе догађаја или природе узбуњивања:					
Опис објекта за којим се трага:					
1. Тип ваздухоплова:					
2. Број или назив ваздухоплова					
3. Дужина				Ширина - размах крила:	
4. Број укrcаних лица:					
5. Потпун опис ваздухоплова, укључујући боје и ознаке:					
6. Фреквенције на којима је летео нестали ваздухоплов					
Додељени рејони трагања:					
Рејон:					
Начин трагања:				Висина / видљивост:	
Трајање задатка:					
Почетак трагања на:				У правцу <i>N-S, E-W</i> :	
Фреквенције:					
1) Контрола летења				2) Ваздухоплов:	
3) Остали:					
Извештај о реализацији задатка:					
Доставити у:		сваких		слати уз извештај о времену сваких сати	
Додатне инструкције:					

Подносилац извештаја:

Образац извештавања 4.

ИЗВЕШТАЈ ПОСАДЕ СПАСИЛАЧКОГ ВАЗДУХОПЛОВА ЗА СКЦ

ИЗВЕШТАЈ ПОСАДЕ СПАСИЛАЧКОГ ВАЗДУХОПЛОВА ЗА СКЦ					
Спасилачки ваздухоплов:			Тип и број:		
Датум:					
Место полетања:			Место слетања:		
Време полетања:		Време проведено на задатку:		Време слетања:	
Претражени рејон:					
Начин трагања:			Висина / видљивост:		
Број осматрача:					
Временски услови у рејону трагања (висина, брзина ветра, висина базе облака, итд):					
Објекат за којим се трагало (на којој позицији):					
Број и стање у коме се налазе преживели:					
Опажања и/или други извештаји:					
Телекомуникације (навести предузете радње током операције трагања, евентуалне проблеме и сугестије, итд):					
Напомена (навести предузете радње током операције трагања, евентуалне проблеме и сугестије, итд):					

Подносилац извештаја:

Максимално време за почетак фаза узбуњивања

		Фаза неизвесности <i>INCERFA</i>	Фаза узбуне <i>ALERFA</i>	Фаза опасности <i>DETRESFA</i>	
СВИ ЛЕТОВИ	Сигнал непосредне опасности (<i>Mayday - SOS - A7700</i>)	-	-	$H + 5$	
	Сигнал у нужди (<i>Pannepanne - XXX RDBA</i>)	-	$H + 5$	Према околностима	
	Незаконито ометање (отмица) <i>A7500</i>	-	$H + 5$	Према околностима	
	Истовремени губитак радио (ако је обавезан) и радарског контакта	-	$H + 5$	$H + 10$	
	Губитак радио-контакта у аеродромској зони у прилазу за слетање	-	$H + 5$	$H + 10$	
	Губитак радио-контакта приликом напуштања аеродромске зоне	$H + 10$	$H + 20$	$H + 30$	
КОНТРОЛИСАНИ ЛЕТОВИ	Губитак радио-контакта	$H + 10$	$H + 20$	$H + 30$	
НЕКОНТРОЛИСАНИ ЛЕТОВИ	Са планом лета	Нема радио-контакта (ако је обавезан)	$H + 30$	$H + 60$	$H + 90$
		Авион није стигао на време	$H + 30$	$H + 60$	$H + 90$
	Без плана лета	Према околностима			

1. Приказана табела је у складу са *ICAO* препорукама из *DOC 4444* (поглавље 7.4.2) и Анекса 11 (поглавље 5.1).
2. Ознака *H* означава време када се установило да постоји ваздухоплов у нужди, односно након пријема обавештења у спасилачко-координационом центру.